

Főoldal > ... > Családi Ügyek, Öröklés > Házasság Felbontása És Különválás > Latvia

Házasság felbontása és különválás

 Lettország

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Melyek a házasság felbontásának feltételei?

A házasság felbonthatóságának eseteit Lettország polgári törvénykönyvének családjogi része és a közjegyzőkről szóló törvény P. része sorolja fel. A házasság intézményének általános keretét a polgári törvénykönyv családjogi része határozza meg.

Lettországban a házasságot bíróság vagy közjegyző (*notārs*) bonthatja fel. A bíróság a házasságot az egyik vagy mindkét házastárs kérelmére bontja fel. A közjegyző akkor bonthatja fel a házasságot, ha a házastársak megegyeztek a házasság felbontásáról, nincs közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk, vagy amennyiben közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk van, írásban megállapodtak a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról.

A házasság ilyen típusú felbontásának előfeltétele tehát a házastársak közötti egyezség a házasságból született gyermek felügyeletéről, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról.

Ha a házasságot bíróság bontja fel, a bíróságnak meg kell állapítania, hogy a házasság megromlott. A házasság akkor tekinthető megromlottnak, ha a házastársak nem élnek együtt, és várhatóan a jövőben sem fognak együtt élni.

A házasság ilyen típusú felbontásának előfeltétele tehát a házastársak közötti egyezség a házasságból született gyermek felügyeletéről, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról. Ha a házastársak nem tudnak e kérdésekben megállapodni, ezeket a követeléseket a házasság felbontására irányuló keresettel egyidejűleg a bíróság bírálja el.

2 Melyek a házasság felbontásának jogalapjai?

A házasság közjegyző általi felbontása

A házasság akkor bontható fel, ha megromlott, a házastársak megállapodtak a felbontásáról, és mindkettejük által aláírt közös kérelmet nyújtanak be a közjegyzőhöz. Ha a házastársaknak közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk van, írásban meg kell állapodniuk a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról, és ezt az egyezséget csatolniuk kell a kérelemhez.

A házasság bíróság általi felbontása

A házasság bíróság által bontható fel, ha a felek nem állapodtak meg házasságuk felbontásáról, és a következő feltételek valamelyike teljesül:

a házastársak több mint egy éve külön élnek; a házastársak külön élnek, nincs közös háztartás és a házastársak egyike nem kívánja a közös háztartást helyreállítani, így elutasítja a házasságban való együttélés lehetőségét. A közös háztartás akkor sem feltétlenül áll fenn, ha a házastársak közös ingatlanban élnek.

Amennyiben a házastársak kevesebb mint egy éve élnek külön, a házasság csak akkor bontható fel, ha:

- a házasság megromlásának oka fizikai, szexuális, pszichológiai vagy gazdasági erőszak, amelyet az egyik házastárs tanúsít a házasság felbontását kérő házastársa ellen, annak másik gyermeke ellen vagy a házastársak közös gyermeke ellen;
- a házastárs beleegyezik a másik házastárs házasság felbontására irányuló kérelmébe;
- a házastársak egyike együtt él egy másik személlyel, és abból a kapcsolatból gyermek született, vagy a pár gyermeket vár.

Ha a házastársak kevesebb mint egy éve élnek külön, az egyik házastárs a fent felsorolt háromtól eltérő okból kéri a házasság felbontását, és a másik házastárs nem járul hozzá a házasság felbontásához, a bíróság nem bonthatja fel a házasságot, és el kell halasztania az ügy vizsgálatát tekintettel a házastársak esetleges kibékülésére.

Ha a házastársak kevesebb mint egy éve élnek külön, a közjegyző csak akkor bonthatja fel a házasságot, ha a házasság felbontásába mindkét házastárs beleegyezik, és ha a közjegyzőkről szóló törvényben meghatározott eljárással összhangban erre irányuló kérelmet nyújtanak be a közjegyzőhöz.

Ha a fentebb bemutatott körülmények alapján a bíróság feltételezi, hogy a házasság még fenntartható, a házastársak békéltetésének céljából a házasság felbontására irányuló eljárást hat hónapig elhalaszthatja.

Amennyiben a házastársak valamelyike a fent említett három okon kívüli okból kéri a házasság felbontását a hároméves különélést megelőzően, a bíróság nem bonthatja fel a házasságot a törvényben előírt hároméves különélés lejárta előtt, és el kell halasztania az ügy vizsgálatát tekintettel a házastársak esetleges kibékülésére.

Ha a házastársak kevesebb mint három éve élnek külön, a közjegyző csak akkor bonthatja fel a házasságot, ha a házasság felbontásába mindkét házastárs beleegyezik, és ha a közjegyzőkről szóló törvényben meghatározott eljárással összhangban erre irányuló kérelmet nyújtanak be a közjegyzőhöz.

Ha a házasság megromlott, a bíróság még akkor sem bonthatja fel azt, ha és amennyiben a házasság fenntartására a házastársak közös kiskorú gyermekének érdekeivel indokolható rendkívüli körülmények miatt szükség van.

3 Melyek a házasság felbontásának jogkövetkezményei

3.1 a házasfelek közötti személyi jogi jogviszonyra (pl. a vezetéknevre) vonatkozóan?

Amint a házasságot felbontó ítélet jogerőre emelkedik, vagy a közjegyző kiadja a házasság felbontásáról szóló igazolást, a házastársak közötti jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek megszűnnek. A házasság felbontása új jogokat és kötelezettségeket keletkeztethet a volt házastársak számára. A házasság felbontását követően bármelyik fél új házasságot köthet.

A polgári törvénykönyv értelmében az a házastárs, aki a házasságkötéskor megváltoztatta családi nevét, ezt a nevét megtarthatja a házasság felbontását követően is, vagy amennyiben úgy kívánja, a bíróság vagy a közjegyző engedélyezi a házasság előtti családi név használatát.

A másik házastárs kérelmére a bíróság eltilthatja azt a házastársat, akinek a házasság megromlása felróható, hogy megtartsa a házasságkötést követő családi nevét, feltéve, hogy ez nem sérti a gyermek érdekeit.

3.2 a házasfelek vagyonának megosztására vonatkozóan?

A közjegyző felbonthatja a házasságot, ha a házastársak előtte írásban megállapodnak a közös vagyon megosztásáról, és ezt az egyezségeket csatolták a házasság felbontására irányuló keresethez.

Ha a házasságot a bíróság bontja fel, a házastársak megállapodhatnak a közös vagyon megosztásáról. Ha a házastársak nem tudnak egyezsége jutni, követeléseiket a bíróság a polgári törvénykönyv vagy a házassági szerződés rendelkezései alapján bírálja el. A polgári törvénykönyv kétféle házastársi tulajdonviszonyról rendelkezik, nevezetesen a jogszabályban megállapított jogviszonyról és a házassági szerződéssel szabályozott jogviszonyról; válás esetére ezek határozzák meg a vagyon megosztására irányadó eljárást.

Ha a tulajdonviszonyokat jogszabály szabályozza, a vagyon megosztása esetén a házastársak bármelyikének

jogában áll a házasságot megelőzően tulajdonába került dolog megtartása vagy a házasság alatt szerzett különvagyon megtartása. A házasság alatt a házastársak által közösen vagy bármelyikük által a közös vagyonból szerzett bármely dolog a házastársak közös vagyonát képezi. A vélelem szerint a közös vagyonból mindkét házastárs egyenlő mértékben részesedik, kivéve, ha bármelyikük megindokolja és bizonyítja, hogy azt eltérő hányadok szerint kell megosztani.

Ha a tulajdonviszonyokat házassági szerződés szabályozza, a szerződésben elő lehet írni a házastársak összes vagyonának külön vagy közös tulajdonát, és a vagyonmegosztásról a megfelelő szerződéses tulajdonviszonyokra irányadó jogszabályban meghatározott eljárás szerint kell eldönteni.

3.3 a házasfelek kiskorú gyermekeire vonatkozóan?

A házasság felbontása esetén a családon belüli jogviszonyokból eredő fent bemutatott kérdéseket, és különösen a szülők és gyermekek közötti jogviszonyból eredő kérdéseket, nem lehet elkülönítetten elbírálni.

Ha a házasságot közjegyző bontja fel, a házastársaknak nemcsak a házasság felbontásában kell megegyezniük, hanem a gyermekek felügyeletében, tartásában és a láthatásban is. A közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról és a gyermek tartásáról előzetes írásbeli egyezséget kell kötni, amelyet a házasság felbontására irányuló kérelemmel együtt be kell nyújtani.

Ha a házasságot bíróság bontja fel, a házastársaknak meg kell egyezniük a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról és a gyermek tartásáról. Ha ilyen egyezés nem születik, és a követeléseket még nem rendezték, ezeket a követeléseket a házasság felbontására irányuló keresettel együtt kell előterjeszteni; a bíróság másként nem bonthatja fel a házasságot.

A házasság felbontásának joghatásai a szülői felelősségre

A gyermek gondozásának felelőssége nem szűnik meg azzal, hogy a gyermek már nem él az egyik szülővel vagy a szülők egyikével sem.

Ha a szülők külön élnek, közös felelősségük továbbra is fennáll. A gyermek gondozását és felügyeletét annak a szülőnek kell ellátnia, akivel a gyermek él.

A szülők közösen hoznak döntéseket olyan kérdésekben, amelyek jelentős hatással lehetnek a gyermek fejlődésére. A szülők közötti vitákat – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a családjogi bíróság (*bāriņtiesa*) rendezi.

A közös szülői felügyelet a szülők egyezségével vagy az egyik szülő külön felügyeleti jogát megállapító bírósági határozattal megszűnik.

Ha a gyermek felett csak az egyik szülő gyakorol felügyeleti jogot, ez a szülő rendelkezik a felügyeletből eredő jogokkal, és őt terheli az abból eredő kötelezettségek. A másik szülő számára biztosítani kell a láthatási jogot (a kapcsolatfelvételhez és a magánjellegű kapcsolattartáshoz való jogot).

A házasság felbontásának joghatásai a gyermek tartására

A gyermektartás kérdését a házasság felbontására irányuló eljárásban kell rendezni. A szülők képességük és pénzügyi körülményeik arányában kötelesek a gyermek tartására. A gyermek gondozásának kötelezettsége az anyára és az apára hárul mindaddig, amíg a gyermek nem képes magáról gondoskodni. A gyermek tartásának felelőssége nem szűnik meg azzal, hogy a gyermek külön él a családtól, illetve már nem él az egyik szülővel vagy a szülők egyikével sem. A házasság felbontásakor a gyermek szülei kölcsönösen megegyezhetnek a gyermek tartásáról, amennyiben azonban nem jutnak egyezségre, a vitát a bíróság rendezi a házasság felbontására irányuló eljárásban.

3.4 a másik házaspár felé fennálló tartásdíj-fizetési kötelezettségre vonatkozóan?

A polgári törvénykönyv kimondja, hogy a házasság felbontásakor vagy még azt követően is a volt házastárs a másik házastársától az annak a pénzügyi helyzetével arányos tartásdíjat követelhet, hogy saját korábbi életszínvonalát biztosítsa. A volt házastárs régi életszínvonalának biztosítására szóló kötelezettség akkor ér véget, amikor:

- a házasság felbontása vagy érvénytelenítése óta eltelt idő megegyezik a korábbi házasság időtartamával vagy az érvénytelenített házasságban való együttélés időtartamával;
- a volt házastárs újrահázasodott;
- a volt házastárs jövedelme fedezi a házastárs tartását;
- a volt házastárs saját munkája révén lemond a tartásról;
- a tartásra kötelezett volt házastárs nem rendelkezik elegendő megélhetési forrással, vagy munkaképtelenné vált;
- a volt házastárs bűncselekmény követett el a másik korábbi házastárs ellen, illetve a korábbi házastárs valamelyik felmenő vagy lemenő ági rokonának élete, egészsége, szabadsága, vagyona vagy becsülete ellen;
- volt házastárs segítség nélkül hagyta korábbi házastársát, amikor pedig módjában állt volna segíteni;
- házastárs szándékosan hamisan vádolta korábbi házastársát, illetve annak valamelyik felmenő vagy lemenő ági rokonát bűncselekmény elkövetésével;
- a volt házastárs erkölcsstelen vagy pazarló életmódot folytatott;
- bármelyik házastárs meghal vagy holtnak nyilvánítják;
- egyéb fontos okok állnak fenn.

4 Mit jelent a gyakorlatban a „különválás” jogi fogalma?

A különválás jogi fogalmát a lett jogrendszer nem ismeri.

5 Melyek a különválás feltételei?

A különválás jogi fogalmát a lett jogrendszer nem ismeri.

6 Melyek a különválás jogkövetkezményei?

A különválás jogi fogalmát a lett jogrendszer nem ismeri.

7 Mit jelent a gyakorlatban a „házasság érvénytelenítésének” jogi fogalma?

A házasságot akkor lehet érvényteleníteni, ha azt olyan jogszabályi rendelkezések megsértésével kötötték meg, amelyek nem tették volna lehetővé a házasság érvényes létrejöttét. A házasságot érvénytelenítő ítélet jogerőre emelkedésével a feleket úgy kell tekinteni, hogy soha nem voltak házasok, a házasság pedig megkötésétől fogva érvénytelen. Meg kell jegyezni, hogy a házasság a felbontása után is érvényteleníthető.

8 Melyek a házasság érvénytelenítésének feltételei?

A házasság csak a jogszabályban előírt alábbi esetekben érvényteleníthető:

- a házasságot nem jegyezte be az anyakönyvi hivatal tisztviselője vagy a polgári törvénykönyvben felsorolt valamely felekezet lelkipásztora;
- a házasságkötést színlelt módon, nem családalapítás szándékával kötötték;
- a házasságot mindkét házastárs tizenharmadik életévének betöltése előtt kötötték, vagy bizonyos esetekben az egyik házastárs tizenhatodik életévének betöltése előtt, amely után a házasság érvényes lehet, ha azt nagykorúval kötötték, és a szülők vagy gyámok beleegyeztek; az ilyen házasságot azonban nem lehet érvényteleníteni, ha a házasság után gyermek fogant, vagy ha a bírósági ítélet meghozataláig mindkét házastárs elérte az alsó korhatárt;
- a házastársak valamelyike olyan állapotban volt, amely meggátolta abban, hogy cselekedeteinek jelentőségét felismerje vagy cselekedeteit irányítsa;
- a házasságkötésre olyan személyek között került sor, akik házasságkötést kizáró rokonsági fokban állnak egymással, azaz közvetlen lemenő vagy felmenő ági rokonok, testvérek vagy féltestvérek;
- a házasságkötésre az örökbefogadó és az örökbefogadott között került sor, kivéve, ha az örökbefogadással létrejött jogviszony megszűnt;
- a házasságkötésre a gyám és a gyámolt között, vagy a gondnok és a gondnokolt között került sor, mielőtt a gyámság vagy a gondnokság megszűnt volna;
- a házastársak egyike már házas volt.

Mindezekben az esetekben a házasság érvénytelenítésére irányuló keresetet bármely érdekelt fél vagy az ügyész bármikor, korlátozás nélkül benyújthatja. Ha a házasság elhalálozás vagy a házasság felbontása következtében szűnt meg, érvénytelenítés iránt csak azok a személyek nyújthatnak be keresetet, akiknek jogait a házasság érinti. Ha mindkét szülő elhunyt, a házasság érvénytelenítése iránt nem lehet keresetet benyújtani.

9 Melyek a házasság érvénytelenítésének jogkövetkezményei?

Az a házastárs, akinek házasságát érvénytelenítik, visszaveszi a házasság előtti családi nevét. Ha a házasságkötéskor a házastárs nem volt tisztában azzal, hogy a házasságot érvénytelennek kellene nyilvánítani, kérheti a bíróságot, hogy megtarthassa a házasságban felvett családi nevét.

Ha a házasságkötés idején a házastársak egyike tisztában volt azzal, hogy a házasság érvényteleníthető, a másik házastárs a volt házastárstól nem csak a korábbi életszínvonalának fenntartásához szükséges anyagi eszközöket követelheti, de nemvagyoni kártérítést is.

Ha a házasságot érvénytelenítik, a volt házastárs a házasság felbontásának esetéhez hasonló körülmények között mentesül a másik házastárs korábbi életszínvonalának fenntartásának kötelezettsége alól (lásd a 3.4. pontot).

Amennyiben a házasság érvénytelenítésekor vagyonmegosztásra is sor kerül, a volt házastársak megtarthatják a házasság előtti vagyonukat, illetve az együttélés során szerzett bármilyen saját vagyont. A közösen szerzett vagyont egyenlően kell megosztani a volt házastársak között.

Ha a házasságkötés idején a házastársak egyike sem volt tisztában azzal, hogy a házasságot érvénytelennek kellene nyilvánítani, a vagyonmegosztásra a polgári törvénykönyvnek a jogszerű házasság során szerzett vagyon megosztására irányadó szabályait kell alkalmazni. Ha ugyanakkor csak az egyik házastárs nem volt tisztában azzal, hogy a házasságot érvénytelennek kellene nyilvánítani, a jogszerű házasság során szerzett vagyonnak a házasság felbontása esetén történő megosztására irányadó eljárást csak arra a házastársra lehet alkalmazni, amelyik nem volt tisztában azzal, hogy a házasságot érvénytelennek kellene nyilvánítani.

10 Létezik-e alternatív, bíróságon kívüli mód a házasság felbontásával kapcsolatos kérdések rendezésére?

Lettországban a házasságot a házastársak közös kérelme alapján közjegyző is felbonthatja. A házasság közjegyző általi felbontásának eljárását a közjegyzőkről szóló törvény P. része szabályozza. Közjegyző akkor bontja fel a házasságot, ha a házastársak megegyeztek a házasság felbontásáról, nincs közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk, vagy amennyiben közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk van, írásban megállapodtak a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról.

11 Hol nyújtsam be a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése iránti kérelmemet? Milyen formai követelményeket kell betartanom, és milyen iratokat kell csatolnom a kérelemhez?

A házasság közjegyző általi felbontása

Ha a házasságot közjegyző bontja fel, nincsenek konkrét illetékességi szabályok, a felek az ország bármely közjegyzőjét felkereshetik. Ez nem vonatkozik a határokon átnyúló ügyekre; ezekben az esetekben a 2201/2003/EK tanácsi rendelet irányadó. Ha európai uniós vagy más nemzetközi jogi aktus szerint a határokon átnyúló válás nem tartozik Lettország joghatósága alá, a közjegyző nem indíthatja meg a házasság felbontását, és erről tájékoztatnia kell a házastársakat.

A házasság felbontásának határokon átnyúló eseteiben az alkalmazandó jogot a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelettel összhangban kell meghatározni.

A házasság felbontására irányuló, közjegyzőhöz benyújtott kérelemben a következőket kell feltüntetni:

- házastársak családi és utóneve, személyi azonosítószáma (vagy ha valamelyiküknek nincs személyi azonosítószáma, akkor a születési ideje az év, hónap, nap megjelölésével);
- házasságkötés ideje (év, hónap, nap), továbbá anyakönyvi száma;
- az ország neve, ahol a házasságot anyakönyvezték, továbbá az eljáró hatóság vagy a vallásfelekezet és a lelkipásztor, amely vagy aki előtt a házasságot megkötötték;
- van-e a házastársaknak közös kiskorú gyermeke, és kötöttek-e egyezséget a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, láthatásáról és tartásáról;
- van-e a házastársaknak közös tulajdona, és kötöttek-e egyezséget e tulajdon megosztásáról;
- a házastársak házasság felbontását követő családi nevei.

A kérelemnek tartalmaznia kell a házassági anyakönyvi kivonat eredeti példányát vagy annak az anyakönyvi hivatal által kiadott másodlatát, kivonatát vagy az anyakönyvi hivatal nyilatkozatát.

Ha a házastársaknak közös kiskorú gyermekük vagy közös vagyonuk van, írásban meg kell állapodniuk a közös kiskorú gyermek felügyeletéről, a láthatásról, a gyermek tartásáról és a közös vagyon megosztásáról, és ezt az egyezséget csatolniuk kell a kérelemhez.

A házasság bíróság általi felbontása

A házasság felbontása vagy érvénytelenítése iránti keresetet az illetékes kerületi vagy városi bíróságon (*rajona [pilsētas] tiesa*) kell benyújtani, ez általában az alperes bejelentett lakóhelye szerinti bíróság, vagy ilyen lakóhely hiányában a tényleges lakóhelye szerinti bíróság. A keresetet a felperes bejelentett lakóhelye vagy ennek hiányában tényleges lakóhelye szerint illetékes bírósághoz is be lehet nyújtani, ha:

- a felperessel kiskorúak laknak együtt;
- a felbontandó házasság büntetését töltő személlyel áll fenn;
- a felbontandó házasság valamelyik házastársának nincs bejelentett lakóhelye, tartózkodási helye ismeretlen, vagy ez a fél külföldön él.

Ha a házastársak egyikének szokásos lakóhelye egy másik tagállamban van, vagy ha e házastárs egy másik tagállam állampolgára, a házasság felbontásával, a különválással vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatos joghatósági szabályokra a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendelet irányadó.

Amint meghatározták, hogy melyik a megfelelő tagállam, annak a tagállamnak a nemzeti polgári eljárásjogát kell alkalmazni.

A házasság felbontásával kapcsolatos joghatósági szabályokat a jogsegélyről és jogi kapcsolatokról szóló, Lettország és harmadik országok közötti kétoldalú nemzetközi megállapodások is meghatározhatják, amelyek Lettorszagra nézve kötelezőek.

A polgári eljárásról szóló törvény 128 és 235¹ szakasza szerint a bírósági keresetben a következőket kell feltüntetni:

- a bíróság neve, amelyhez a keresetet benyújtják;
- a kérelmező családi és utóneve, személyi azonosító száma és bejelentett tartózkodási helye, illetve ennek hiányában tényleges tartózkodási helye; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye. A felperes más kapcsolattartási címet is megadhat a bíróságnak;
- az alperes vagy az érdekelt fél családi és utóneve, személyi azonosító száma, bejelentett tartózkodási helye és bármely bejelentett további címe, vagy ennek hiányában tényleges tartózkodási helye; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye. Az alperes személyi azonosítószámát vagy nyilvántartási számát akkor kell feltüntetni, ha ismert;
- a felperes képviselőjének családi és utóneve, személyi azonosítószáma és a bírósággal való kapcsolattartásra szolgáló címe, ha a keresetet képviselő nyújtotta be; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye;
- ha valamely követelés tárgya pénz behajtása, adott esetben a hitelintézet neve és a számlaszám, amelyre a kifizetést teljesíteni kell;
- a követelés tárgya;
- a követelés összege; ha a követelés pénzben kifejezhető, a behajtandó vagy vitatott összeg

kiszámításának módja;

- azok a tények, amelyekre a felperes a követelését alapozza, és az e tényeket alátámasztó bizonyítékok;
- a követelést megalapozó jogszabály;
- a felperes követelései;
- a keresethez csatolt iratok listája;
- a kérelem keltének napja, továbbá bármely más lényeges információ.

A házasság felbontására irányuló kérelemben a következőket is fel kell tüntetni:

- a házastársak mióta élnek külön;
- a másik házastárs beleegyezik-e a házasság felbontásába;
- a felek megegyeztek-e a gyermekek felügyeletében, a másik szülő láthatási jogai gyakorlásában, a tartásban, a házasság alatt szerzett vagyon megosztásában, illetve hogy benyújtanak-e ezek vonatkozásában követeléseket.

A keresetet a felperesnek vagy képviselőjének alá kell írnia. A házasság felbontása vagy érvénytelenítése tárgyában a fél képviselőjének konkrét felhatalmazással kell rendelkeznie arra, hogy az ügyben eljárjon. A házasság felbontásával vagy érvénytelenítésével kapcsolatos ügyben való eljárásra szóló felhatalmazás a kapcsolódó követelésekre is kiterjed.

A keresethez a következőket kell mellékelni:

- a kereset hiteles másolata, amelyet megküldenek az alperesnek;
- azt igazoló irat, hogy az illetéket és más bírósági díjakat a törvényben előírt eljárással összhangban és a törvényben megállapított összegben megfizették;
- a követelés alapjául szolgáló körülményeket igazoló irat vagy iratok (például házassági anyakönyvi kivonat).

12 Igénybe vehetnek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az állam általában költségmentességet biztosít, ha az adott személy anyagi lehetőségei vagy jövedelmi szintje nem teszi lehetővé számára jogai érvényesítését, vagy hirtelen olyan helyzetbe kerül vagy olyan pénzügyi körülményei adódnak, amelyek ezt lehetetlenné tennék (pl. természeti katasztrófa, *vis maior* vagy más olyan körülmény, amely befolyási körén kívül esik), vagy a személyt teljes mértékben az állam vagy a helyi hatóság tartja el, így tényszerűen nehézséget okoz számára jogainak védelme. A költségmentességet az állami költségmentességről szóló törvénnyel összhangban nyújtják.

A költségmentesség általában kiterjed az eljárási iratok elkészítésével, az eljárás során nyújtott jogi tanácsadással, a bírósági képvisellel és a bírósági ítélet végrehajtásával összefüggő költségekre.

Lettország a 2201/2003/EK tanácsi rendelettel összhangban is biztosít költségmentességet.

13 Van-e lehetőség fellebbezésre a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat ellen?

Az ügyben első fokon a kerületi vagy városi bíróság (*rajona [pilsētas] tiesa*) jár el. A határozat ellen a regionális bírósághoz (*apgabaltiesa*) lehet fellebbezni, és a határozat semmisségi kérdésben is megtámadható (*kasācija*).

Ha a házasságot közjegyző bontja fel, fontos tudni, hogy a törvényben meghatározott eljárással összhangban hitelesített iratok valóságtartalma nem vitatható. Ezt külön keresetben lehet megtámadni.

Bármely olyan panaszt, amely szerint a közjegyző helytelenül járt el feladatának teljesítése során, vagy megtagadta feladata ellátását, a panaszolt cselekmény elvégzésétől vagy a kért cselekmény elvégzésének megtagadásától számított egy hónapon belül ahhoz a regionális bírósághoz kell benyújtani, amelynek felügyelete alatt a közjegyző áll.

14 Mit kell tennem, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozatot szeretnék e tagállamban elismertetni?

A házasság felbontásáról, a különválásról vagy a házasság érvénytelenítéséről szóló, másik tagállamban hozott határozatot a 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében Lettországból is elismerik. E rendelet rendelkezései szerint az egyik tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárási szabályok nélkül el kell ismerni. Ahhoz, hogy a házasság felbontásáról, a különválásról vagy a házasság érvénytelenítéséről szóló, másik tagállamban hozott határozatot elismerjék Lettországból, a 2201/2003/EK tanácsi rendeletben előírt eljárásoknak megfelelően bármely érdekelt fél kérelmezheti a határozat elismerését vagy elismerésének megtagadását a külföldi határozat elismerése (*atzīšana*), illetve elismerése és végrehajtása (*atzīšana un izpildīšana*) iránti kérelemmel, amelyet a határozat végrehajtásának helye vagy az alperes bejelentett lakóhelye, illetve ennek hiányában tényleges lakóhelye szerint illetékes kerületi vagy városi bírósághoz kell benyújtani.

A külföldi bíróság által hozott határozat elismeréséről, illetve elismeréséről és végrehajtásáról szóló határozatot egyesbíró hozza meg a benyújtott kérelem és az ahhoz mellékelte iratok alapján, a kérelem benyújtásától számított 10 napon belül, a felek megidézése nélkül. A bíró csak a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 22. cikkében felsorolt, elismerést kizáró okokból tagadhatja meg a határozat lettországi elismerését. Ezek alapján a másik tagállamban hozott határozat elismerése az alábbi esetekben tagadható meg Lettországból:

- az ilyen elismerés nyilvánvalóan ellentétes Lettország közrendjével;
- határozatot az alperes távollétében hozták, amennyiben az alperesnek nem kézbesítették az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot megfelelő időben és olyan módon, hogy az alperes védelméről gondoskodhasson, kivéve, ha megállapítást nyer, hogy az alperes egyértelműen elfogadta a határozatot;
- a határozat összeegyeztethetetlen egy olyan határozattal, amelyet ugyanazon felek közötti eljárásban Lettországból hoztak;
- a határozat összeegyeztethetetlen egy olyan korábbi határozattal, amelyet ugyanazon felek között más tagállamban vagy harmadik államban hoztak, feltéve, hogy a korábbi határozat megfelel az elismerés feltételeinek Lettországból.

A polgári eljárásról szóló törvény 638. szakasza szerint a határozat elismerése iránti kérelemben fel kell tüntetni a következőket:

- a bíróság neve, amelyhez a keresetet benyújtják;
- kérelmező családi és utóneve, személyi azonosító száma (ennek hiányában más azonosító adatok), a bírósággal való kapcsolattartásra szolgáló cím; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye;
- az alperes családi és utóneve, személyi azonosító száma (vagy ennek hiányában egyéb azonosító adatai), bejelentett tartózkodási helye és bármely bejelentett további címe, vagy ennek hiányában a válaszadó tényleges tartózkodási helye; jogi személy esetében annak neve, nyilvántartási száma és székhelye;
- a kérelem tárgya és a kérelem alapjául szolgáló körülmények;
- kérelmezőnek a külföldi bíróság által hozott határozat teljes vagy részleges elismerésére, illetve elismerésére és végrehajtására irányuló kérelme;
- a meghatalmazott képviselő és annak címe, amennyiben képviselőt jelöltek ki arra, hogy az ügyben Lettországból eljárjon;
- a csatolt iratok listája;
- a kérelem elkészítésének kelte.

A 2201/2003/EK tanácsi rendelet 37. cikke értelmében egy másik tagállam bírósága által hozott határozat elismerésére irányuló kérelemhez csatolni kell:

- a határozat másolata, amely megfelel a hitelesség megállapításához szükséges feltételeknek;
- a fél távollétében hozott határozat esetén az az okirat, amely bizonyítja, hogy a távollévő félnek kézbesítették (a házasság felbontásával, a különválással vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatos) az eljárást megindító iratot; vagylagosan a kérelmező benyújthat bármely olyan okiratot, amely azt jelzi, hogy az alperes a határozatot egyértelműen elfogadta;
- a határozathozatal helye szerinti tagállam illetékes bírósága vagy hatósága által a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 39. cikkével összhangban kiadott igazolást.

15 Melyik bírósághoz kell fordulnom, ha a házasság felbontása/különválás/házasság érvénytelenítése tárgyában másik tagállam bírósága által kiadott határozat elismerését szeretném kifogásolni? Milyen eljárás alkalmazandó ilyen esetben?

A 2201/2003/EK tanácsi rendelet értelmében valamely érdekelt fél kétféleképpen kifogásolhatja egy másik tagállamban a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában hozott határozat lettországi elismerését.

Először, a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 21. cikke értelmében bármely érdekelt fél kezdeményezheti, hogy a bíróság hozzon határozatot a másik tagállamban hozott határozat el nem ismeréséről.

Másodszor, egy határozat elismerésének ügyében az alperes vitathatja a határozat lettországi elismerését akkor is, ha másik személy már kérelmezte a határozat elismerését, és ha e kérelem alapján a kerületi vagy városi bíróság már elismerte a határozatot. Az alperes kifogást emelhet a másik tagállamban hozott határozat lettországi elismerésével szemben azzal, hogy megtámadja a kerületi vagy városi bíróság határozatát elismerő határozatát. A 2201/2003/EK tanácsi rendelet 33. cikke értelmében a kerületi vagy városi bíróságnak egy másik tagállam bírósága által hozott határozatot elismerő határozatát regionális bíróság előtt lehet megtámadni másodlagos kifogás (*blakus sūdzība*) előterjesztésével, amelyet az elismerő határozatot elfogadó bírósághoz kell benyújtani, és a kérelmet meg kell küldeni a megfelelő regionális bíróságnak. Az alperes vagy a kérelmező a regionális bíróság határozat elismeréséről szóló határozatát a Legfelsőbb Bíróság Szenátusa (*Augstākās tiesas Senāts*) elé terjesztheti; ehhez másodlagos kifogást kell benyújtania az elismerő határozatot elfogadó bírósághoz és kérelmet kell küldenie a Legfelsőbb Bíróság Szenátusa Polgári Ügyi Hivatalához.

Az alperes másik tagállamban hozott határozat elismerése ellen csak a 2201/2003/EK tanácsi rendelet 22. cikkében kifejtett, elismerést kizáró okok alapján emelhet kifogást (lásd a 14. kérdést).

16 Mely jogszabályokat alkalmazza a bíróság olyan házastársak közötti bontóperben, akik nem ebben a tagállamban élnek, vagy akiknek állampolgársága különböző?

Az alkalmazandó jog megállapítására irányadó eljárást [a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendelet \(Róma III. rendelet\)](#) állapítja meg.

Linkek

<https://www.tiesas.lv/>

<https://www.llrx.com/2002/11/features-latvian-law-guide/> (angol nyelven)

<https://vvc.gov.lv>

<https://www.tm.gov.lv/lv>

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Last update: 29/05/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az

Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.